

PRAMÍNEK

INFORMACÍ Z BAČALEK A LIČNA | Č.11

Zprava: Kapelník František Kohout, Antonín Vojtíšek...

BAČALSKÁ DECHOVKA

Skončená první světová válka nepřinesla lidu této země jen dlouho očekávanou a vroucně vytouženou svobodu. Bohužel také spoustu utrpení a bolestí nad ztrátou milujících otců rodin, manželů synů a dalších členů rodin, kteří v této válce padli a přinesli pro získané blaho své vlasti oběť nejcennější – svůj vlastní život. Tyto bolestné jizvy, jak v životě strádajících rodin, tak v životě celého národa, se začaly postupně během doby zacelovat a hojit. Pro nedostatek doložených objektivních informací nelze v tomto příspěvku věnovat ohlédnutí do všech příběhů rodin, které ztratily ve válce svého blízkého. Proto dovoluji, aby byla zmíněna jedna vzpomínka na dobu v úvodu uvedenou.

Do naší obce, do rodiny, která ve válce ztratila manžela a otce, se přizemnil hudbě oddaný pan František Kohout a záhy dal dohromady dechovou kapelu a stal se jejím kapelníkem. Z místních občanů se členy této kapely stali Josef Matějů, Antonín Vojtíšek a Bohumil Jírovec. Další muzikanty kapelník získal ze sousedních Záhůb - byli to bratři Josef a Václav Klímovi a také z Veselice a Vlčího Pole.

Pokračování na zadní straně...

OBSAH TOHOTO ČÍSLA:

<i>Okénko do minulosti</i>	
BAČALSKÁ DECHOVKA	str. 1,10
AKTUÁLNĚ Z ÚŘADOVNY	str. 2
<i>Fejetony</i>	
DVĚ TVÁŘE LEDNA	str. 3
VYSNĚNÉ DANĚ	str. 3
JAK SE NÁM TU ŽIJE	str. 4
ZAJÍMAVÉ SETKÁNÍ	str. 4, 5
PhDr.Zdeněk Mahler	
POZVÁNÍ	
NA ARCHEOLOGICKOU VYCHÁZKU	str. 6
PRANOSTIKY	str. 7
<i>Okénko do minulosti</i>	
BOŽÍ DÁREK	str. 7
CHLEBOVÉ „MINIBYLINKY“	str. 8
AKTUALITY	str. 8
HONZÍKU, DĚKUJEME	str. 8
Vzpomínka na Jana Řezníčka	
SPOLEČENSKÁ KRONIKA	str. 9
POZVÁNKA	str. 9
KAM ZA KULTUROU	str. 9

Táta, máma, děti, pes . . .

*Měla babka čtyři jabka a dědoušek jen dvě,
dej mi, babko, jedno jabko, budeme mít stejně.*

Kdo by neznal z dětství tuto jednoduchou říkanku. Když jsme ji odříkávali, nikdo z nás si neuvědomoval, že se jedná o ten nejjednodušší úkon z oboru statistiky, totiž výpočet prostého průměru. Ať chceme nebo nechceme, statistika v národohospodářském měřítku se dotýká každého z nás, i když to ve svém životě mnohdy ani nepostřehneme. Trochu ostřejší „šťouchnutí“ pocítíme letos v březnu, kdy na nás Český statistický úřad seslal sčítání lidu, běžně označované zkratkou **SLDB 2011 (sčítání lidu, domů a bytů)**. Letošní sčítání lidu je přeci jen trošku odlišné od těch předchozích v několika bodech. Předně: koná se poprvé současně ve všech 27 zemích EU, poprvé budeme mít možnost účastnit se ho elektronicky a poprvé se bude zjišťovat kromě trvalého bydliště také bydliště faktické.

Přiznám se vám sama, že ze sčítání moc nadšená nejsem, stejně jako většina lidí. K čemu nám bude informace o převažujícím materiálu nosného zdiva domů v naší vesnici? Co je komu do toho, jestli jezdím do práce autem nebo autobusem, jestli přeseďmám nebo jedu přímo. Na co jim bude dobré vědět, jestli topím elektřinou nebo uhlím? Takové informace v našem velice zúženém zorném poli jsou absolutně k ničemu. Ač nerada, musela jsem se jako starostka, ale i jako svojí profesí ekonomka, začít o podstatu a význam sčítání zajímat trochu více. A musím vám říci, že už mi to sčítání zas tak „blbý“ nepřipadá. Pokud totiž získáte velký vzorek dat, můžete si udělat obrázek o spoustě věcí, které nás obklopují, o vztazích a zákonitostech, ve kterých žijeme.

Netušila jsem například, že se podle sčítání:

řídí hasiči při stanovení tzv. koeficientu nebezpečí, který například určuje, jak velická zásahová jednotka, s jakou technikou a v jakém dojezdovém čase musí zasáhnout v případě, že by u nás ve vsi hořelo,

sestavují plány hromadné dopravy, podle tzv. proudění lidí, tzn., mění se počty autobusových linek,

plánuje nákup vakcín pro povinné očkování dětí

rozdělují do obcí ze státního rozpočtu některé daňové výnosy

rozdělují (poprvé od tohoto sčítání pro všechny členské země EU) finanční prostředky z unijních zdrojů, a to u některých dotačních titulů podle **faktického** nikoli jako dosud trvalého bydliště, atd.

Dovolte mi, abych Vás alespoň ve zkratce informovala o tom, **jak bude SLDB probíhat v naší obci.** Garantem sčítání je Česká pošta. Právě na jejích zaměstnancích bude ležet největší tíha celé akce. Nejdříve nám doručovatelky vhodí do schránek informační letáky – nejpozději do 6. března. Od **7. března** nám do schránky nebo osobně buď přímo doručovatelky nebo jejich externí spolupracovníci (jejich jmenný seznam by měl být k dispozici obci do konce února a bude vyvěšen na vývěškách) předejí **3 sčítací listy:**

NOVU SLEDUJE 68 PROCENT, ČT1 24 PROCENT. PŘIBÝLO
DIVÁKŮ, KTERÍ SEDÍ, MLČÍ A DÍVAJÍ SE DO KAMEN.

Vladimír Renčín, *Národ sobě*

Zelený = sčítací list osoby

Žlutý = sčítací list bytu

Oranžový = sčítací list domu

+ **obálku** na zaslání vyplněných listů

Data, která budeme do listů vyplňovat, by měla odpovídat skutečnosti, která nastane v tzv. **rozhodný okamžik, kterým je noc z 25. na 26. března.** Vyplněné listy buď vložíme do obálky, zalepíme a vhodíme do poštovní schránky, nebo ji odneseme na poštu a nebo máme možnost stáhnout si sčítací listy z internetu a vyplněné je odeslat mailem. **Obálku nesmíme odevzdat dříve než 26. března,** jinak jsou údaje neplatné. Poslední termín pro její odeslání je **14. dubna.**

A teď se zeptáte: „No a co se stane, když se na to vykašlu nebo když to nevyplním dobře nebo neúplně? A já vám na to odpovím: „Stane se to, že pošta nebo statistický úřad si vyžádá součinnost obce a **obec (zastupitelé) jsou povinni zajistit chybějící údaje,** tzn. že jsme povinni vás navštívit, společně s vámi listy vyplnit nebo alespoň dohlédnout na to, že jste je vyplnili a odevzdali. V krajních případech i za asistence Policie České republiky. To znamená práci a čas navíc, jak pro vás, tak i pro zastupitele.

Věřím a děkuji vám, že na Bačalkách a Ličně žijí rozumní občané, kteří pečlivě podle pravdy sčítací listy vyplní v pořádku hned napoprvé. Pokud budete mít ohledně SLDB konkrétnější dotazy, je zřízena **bezplatná linka** vždy v pracovní dny **274 057 777,** případně své dotazy můžete zaslat mailem na info@scitani.cz. Samozřejmě bude-li to v našich silách a možnostech, **jsme v úřadovně připraveni poskytnout vám informace z katastru nemovitostí, případně evidence obyvatel nebo pomoci s vyplněním,** abychom maximum chyb eliminovali včas a bez dalších nepříjemných následků.

A až to všechno vyplníme, tak vyměníme tužku za motyku a hrábě a konečně si užijeme jaro!

Pavla Kaprasová

DVĚ TVÁŘE LEDNA

Nemám ráda zimu a už vůbec ne, když jsou mrazy a pak zase plískanice. Dny jsou krátké a než se nadějeme, je zase tma jako v ranci a já zarývám své tělo do křesla a čučím na televizi, přemýšlím, co bude zítra. Jo, už to vím, ráno za tmy pojedou do práce a večer za tmy přijedu domů. Ale tento leden mi alespoň na chvíli rozlil teplíčko v promrzlém těle. Na pár dní už to vypadalo,

že přišlo jaro. Sluníčko hrálo a sněhové lavice obklopující naše příbytky, zmizely jak mávnutím kouzelného proutku. Vyrasila jsem v holínách obhlédnout zahrádku a hle, vykukuje na mě už první jarní květena. Ach jo, zavzdychám, i tebe probudilo nezvykle teplé počasí, a co teď?, vždyť ještě zmrzneš!

Jen co narychlo ořežu větve vánočního stromku, abych přikryla tu pomatenou květenu, začnou se z oblohy snášet první sněhové vločky a zem přikrývá nová peřina. Ano, zima potřebovala jen převléknout už tu umazanou zašlou peřinu. Snih nyní vystřídá mráz. Doufám jen, že letos paní zima nebude mít tak dlouhé a studené prsty, jako v loňském roce.

J. Kabrnová

VYSNĚNÉ DANĚ

fejeton Slávka Zelera

Tak složenku na 21 tisíc od ministra financí jsem nezaplatil a nezaplatím. Já jsem ten dluh nezavinil. Ale co ty daně, psa mám, tam to zkousnu, ale platit za papouška? Je sice barevněj, a někdy nadává i sprostě, ale danit mu jeho prostost? To, že platím daň ze vzduchu, co dechám, už v evropské unii uzákonili. Dokonce spolu s daní za ohřev polívky. Dá se jíst i studená a kdo chce komfort, tak si připlatí. Stejně jsem moc polévky nemusel. Ještěže vynechali guláš, to už bych šel na náves protestovat, nebo bych napsal svému volenému zástupci do parlamentu. Vždy se za nás postavil, tak to určitě udělá i tentokrát. Musím jen vysvětlit, že na vesnici je to jinak. Třeba takovej pes. Hlídá majetek, dělá mi společnost, když se mnou ta moje nemluví. Nakonec policie nás ochrání, tak proč mít psa, zbytečně platit daň. Navíc i psovi občas ohřejvame polívku. Někdo bouchá na okno - asi berňák. Prd a vořech, ležím na zemi a probírám se ze sna, kterej mě připravil o pár hodin života. Na okno bouchá soused, přines mi vypůjčenou pilku. Nevysvětluji mu, proč jsem bledý, ať si myslí, že je to od flámu. Důležité je, že zatím platím jenom ze psa, z vody, baráku, z polí, z auta, zdravotní, sociální, ze zisku. To jsem si fakt oddych, že to byl jen sen. Dojdu na pivo, točej tu Plzeň, ta je dobrá na žaludeční vředy.

UŽITEČNÍ IDIOTI. TO MAJÍ NA MYSLI NÁS, DAŇOVÉ POPLATNÍKY?

Vladimír Renčín, „dobrá zpráva špatná zpráva“

V lednu a únoru velká je zima,
do nosů leze nám ta paní rýma,
červené uši, červený nos,
dobře se má jen snad pan kos.
Mráz na okna maluje kytičky
a děti na louži zouvají brusličky.
Ať už to sluníčko začne hrát,
na písku děti budou si hrát,
ožije vesnička, rozkvetou stráně,
a v duši písnička, hrát budou dlaně.
Ledová královna náruč má plnou,
mrazivých střepů, zas se na nás hrnou.

J. Kabrnová

JAK SE NÁM TU ŽIJE

Pavla Kaprasová a Standa Hodbod' aneb pro pamětníky stále ještě „u Holeyh“

Táto, prej si slíbil, že napíšeš článek do Pramínku – do rubriky Jak se nám tu žije. Kdo to říkal? Jája Kabr. No tak Jája pěkně kecá, to jsem neřek. A proč zrovna já, tak to napiš ty. Jak se **nám** tu žije, ne jenom mně. Protože to slíbil. Já tam píšu pořád. Tak mi to teda aspoň nadiktuj do počítače. Zítra je uzávěrka.

No co? Napiš, že sem jezdím od sedmašedesátého roku, když jsem začal chodit s mámou a od té doby pořád. Že děda byl holič Holý . . . – to už jsem psala do toho článku o dědovi, to každý ví. No tak napiš, že se mi tady od začátku líbí, že tady žijeme v klidu u lesa na čerstvém vzduchu, že tam chodíme v létě na houby. To píše každé. No vždyť je to ale pravda. No tak tam napiš, že jsem chodil rád tady na Vinohrad do hospody, že rád vzpomínám, jak tady mastili karty ty starý hospodáři – Jonáš, Blecha, Mikulášek, Mírek Škodu, pan Hojzler, starej ukecanej Jirsák, žeš jim v hospodě jako malá holka zpívala, že ti pan Blecha za to vždycky koupil tatranku a že jste mu s dědou taky kouzlili s kartama. A že se mi hrozně líbila hostinská Věra Podhajska. To tam napiš. To byla krásná ženská . . . (táta se zasní), mně se kolikrát o ní i zdálo.

No jo, táto, to ale bylo. Ty máš napsat, jak se nám tu žije teď. Teď, teď. Napiš, že teď mě voziš do hospody nahoru, že tam občas hrajeme pinčes, že si tam vždycky pokecáme s Karlem Kopeckým, Frantou Vaňkem a Pažoutem a hlavně s Jirkou Šoltysem. Jo a vo čem? Kolik

jsme ten den sebrali vajec. No s tím bych se snad ani moc nechlubila. No jo, no, já vím, teď h . . . o nesou. No tak napiš, že jsem prostě kluk z vesnice, z Benátek nad Jizerou, že jsme vždycky měli hospodářství – slepice, husy, kočku – ne napiš kočky, my jich vždycky měli víc, a psa. Pozórka. A vždycky jsem toužil se zase k tomu vrátit. A když ses rozhodla v roce 96, že si změniš dědovu chaloupku na trvalé bydlení, tak jsem to s nadšením přijal a tenhle barák mi přirostl k srdci. Taky napiš, že máme králíky, slepičky, kohoutka, zahradu. A taky že máme kočička Matyldu, že žila v bytě a že tady na venkově teprve ožila. A že máme Betynku – vid' Betynko - , ta že je nalezená v Jabkenicích. A že máma si zvykla na pohodlnější městský život, že se jí sem nechce. A že my tady spolu hezky vycházíme, že se vůbec nehádáme, že jsme tady spolu rádi. Nebo snad ne?

U téhle otázky se na mě táta, dosud velký řečník, který chrlí slova a věty s očima upřenými do stropu, poprvé upřeně a trochu s obavou, jak odpovím, tázavě požíval.

Jasně že rádi, táto, lepšího parťáka bych totiž pro společný život v naší chaloupce nikde na světě nenašla.

Autor: Standa Hodbod', zapsala Pavla Kaprasová

ZAJÍMAVÉ SETKÁNÍ

Katedrála – čtvrté dějství

Je trochu podmrčené lednové odpoledne. Vbíhám do jednoho břevnovského květinářství na hlavní třídě a kupuji kytičku frézií. Snad se k tomu sněhu, co je nahrnutý na kraji chodníků, ani nehodí. Udělá radost? Chcete ji lépe zabalit? Ne, já ji za 10 minut daruji, takže žádnou újmu neutrpí. Chvilí bloudím se svým přítelem a kolegou Zdeňkem Vokurkou mezi monstrózními vilami v ulici dlouhé jako týden, až objevíme číslo popisné 5. Tak tady bydlí. Zazvoníme. Chvilí je ticho a pak už slyšíme kroky na schodech a typický hlas majitele vily: *Už běžím! Vítám vás, já myslel, že už ani nedojedete. Pojd'te dál. Janinko, máme hosty!*

Paní Janinka s nemalými rozpaky přijme kytičku jar-ních květů a už staví vodu na čaj. *Pojd'te za mnou vedle do pokoje. Já mám pracovnu ještě o patro výš, ale teď jsem si ji dočasně přestěhoval sem. To víte, nemůžu pořád odbíhat k počítači nahoru a dolů, tolik schodů, to bych ve svých třiaosmdesáti už nezvládnul. A to pořád něco píšete? To taky, ale hlavně si pořád mailujeme s Formanem! Víte, my se pořád trumfujeme, kdo napíše lepší židovský vtíp. A denně jich je několik. Co jsme spolu dělali na Amadeovi, tak si takhle píšeme pořád. Dokud nebyl internet, bylo to všechno pomalejší, teď toho stihneme víc. Janinko, máš už uvařený ten čaj? Zvedám se. Jen sed'te, já vám pro něj dojdu. Mám chvíli času trochu se rozhlédnout po dočasné pracovně mistra pera. Ani mi jako dočasná nepřipadá. Knihovna. Je na ní vidět, že není jen pro okrasu, aby vzbudila dojem. S jejím obsahem se neustále pracuje. Knihy, spisy, sešity – různě poskládané na výšku i na šířku, sem tam z nich trčí záložky. Knihy jsou všude. Na židlích, na stole, na podlaze. Popíjím zvolna čaj a náš hostitel se svými typickými gesty vypráví. O svém scénáři k chystanému filmu Lidice (možná tuto novelu znáte pod názvem Nocturno), o neúčtě filma-*

Zleva: Matylda, Standa Hodbod', Pavla Kaprasová, Betynka

řů a režisérů k autorovi (*lidičky – viděli jste co provedli s Čapkem teď s tou Věcí makropulos ve Stavovském?!), o svém americkém putování po stopách Antonína Dvořáka. A hned jsme zase u Slovanské epopeje. Podívejte, co mi dnes ráno přinesl Jiří Suchý – krásnou novou knihu Malované opony českých divadel. A víte jaká je historie opony zbirovského divadla? A odvíjí se další napínavý příběh. Visím našemu hostiteli na rtech. Ani se ho nesnažím přerušovat (a taky bych si to v účtě k jeho věku a především moudrosti a vědomostem nedovolila). Jan Masaryk. Fakta o jeho odchodu sdělená jeho vlastní rodinou. Před očima mám kytičku sněženek u jeho spánku.*

No a vidíte, to mi vzalo nejvíc energie a nejvíc zdraví. To mě stálo dvě operace. No jistě, a protiistrana si zase musela nechat opravovat budík (rozuměj kardiostimulátor). A víte, že jsme leželi současně v jedné nemocnici. No ještě že nás nedali na jeden pokoj. To by jeden z nás nepřežil. Dvacet roků života jsem tomu obětoval. A teď se vymění garnitura a během měsíce si plácli. A těch dvacet let jednou v učebnicích spláchnou jednou větou, že katedrála sv. Víta byla po drobných sporech mezi církví a prezidentem prohlášena vlastnictvím českého národa. No není to paradox?

Čaj je dopitý, ale já stále držím hrníček v ruce, už je jen vlahonký, předstírám, že v něm ještě trošku na dne mám, protože vím, že čas naší návštěvy je odměřený právě tímto šálkem čaje. A já bych si tak přála mít ho znovu vrchovatý a vařící, aby se nedal hned pít!

Můžu vás poprosit, pane doktore, o podpis? *No samozřejmě* – a už se vepisuje věnování do mých oblíbených knížek „Já, Masaryk“ a „Krajan“. Fotka a stisknutí ruky na rozloučenou. Přijedete k nám, pane doktore, v květnu na besedu. *Až podle zdraví, to je jediné, co mě dnes limituje. Děkuji vám za milou návštěvu.* Ještě mi pomůže do kabátu, znovu stiskne ruku. Venku zatím napadnul čerstvý sníh. Všední lednové odpoledne v Břevnově. Takové, na jaké se nikdy nezapomíná.

Naším milým hostitelem byl historik a spisovatel (Spirituál bílého muže, Katedrála), scénárista (Amadeus, Božská Ema, Nebeští jezdci, Koncert na konci léta a další) a neúnavný vypravěč **PhDr. Zdeněk Mahler**.

Pavla Kaprasová

PhDr. Zdeněk Mahler, dr. h. c.

Vyrůstal v rodině kováře a dělníka Karla Mahlera (1901–1970) a Marie (1903–1982), po přestěhování z Vysočiny do Úval a pak do Prahy vyrůstal ve Vysočanech, kde chodil do měšťanské školy, poté absolvoval pražský Učitelství ústav, ale ještě musel externě složit maturitu na reálném gymnáziu v Karlíně (1948). Dále studoval Filosofickou fakultu UK (čeština, angličtina), kterou ukončil v roce 1952 doktorátem (PhDr.). V době studií pracoval v redakci studentského časopisu *Předvoj* a od roku 1951 také spolupracoval s Československým rozhlasem.

V letech 1951–1953 pracoval jako redaktor v Československém rozhlasu ve vzdělávací redakci (působili tam tehdy např. také Ludvík Aškenazy, Arnošt Lustig, Ota Pavel, Karel Kyncl); v letech 1953–1955 učil jako asistent na Akademii múzických umění v Praze;

Pavla Kaprasová na návštěvě u PhDr. Zdeňka Mahlera

v letech 1955–1960 pracoval na ministerstvu školství ČSR jako tajemník ministra Františka Kahudy; tehdy i později byl zároveň také dramaturgem Laterny magiky a podílel se na přípravě její československé účasti na výstavě Expo 58 v Bruselu. V roce 1956 se zúčastnil jednání *Generální konference UNESCO*, která se konala v Indii v Dillí od 5. listopadu do 5. prosince 1956.

Od roku 1960 má svobodné povolání – je „na volné noze“ a jako spisovatel, scenárista, publicista a muzikolog pracuje dodnes. Věnoval se psaní knih, divadelních her (spolupracoval s mnoha režiséry, např. Otomarem Krejčou, Janem Kačerem, Janem Schmidtem), filmových scénářů a rozhlasových a televizních her. Od roku 1948 byl členem KSČ, v roce 1969 byl ze strany vyloučen. V době sametové revoluce koncem roku 1989 byl aktivní a účastnil se jednání a akcí především v divadelní obci, mezi studenty i jako publicista.

Účastnil se tvorby zahraničních filmů, např. *Amadea* a *Dynastie Straussů*; následně se těžiště jeho tvorby přesunulo do televize (zde vznikl např. pořad o Katedrále, triptych o Masarykovi, o Antonínu Dvořákovi v Americe, o Alfonsu Muchovi; podle jeho námětů vznikly např. filmy *Svatba jako řemen* a biografické *Božská Ema*, *Koncert na konci léta*, *Zapomeňte na Mozarta*. Ke 250. výročí narození W. A. Mozarta vznikl televizní dokument, pro televizi také zpracoval a uvedl cyklus *Ano, Masaryk*. a jiné populárně vzdělávací pořady. Od 90. let se věnuje především hudební tematice. Zdeněk Mahler přijal v televizním projektu Největší Čech roli advokáta T. G. Masaryka.

V roce 2005 byl zvolen do předsednictva Masarykova demokratického hnutí. Za své zásluhy v oborech, kterým se věnoval, mu byl udělen čestný titul Doctor honoris causa (Dr. h. c.) na Univerzitě J. E. Purkyně. Za trvalý přínos pro českou kulturu obdržel roku 2003 od ministra kultury ČR Pavla Dostála resortní medaili Artis Bohemiae Amicis.

Získal Cenu Sazky za nejlepší dosud nerealizovaný filmový scénář *Nokturno* v rámci ankety Český lev 2007. Film se poté začal připravovat pod názvem *Lidické nokturno*, finální název je *Lidice*.

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Zdeněk_Mahler

POZVÁNÍ NA ARCHEOLOGICKOU VYCHÁZKU

Obec Bačalky, list Pramínek a sdružení obcí Mariánská zahrada, vás zvou na vycházku do tajemného lesa Křížánku

V trojúhelníku obcí Zelenecká Lhota - Vlčí Pole - Veselice je les Křížánek. Kdysi tam stávala vesnice Kříženec, byla ale zničena. Chcete ji poznat? Vznikla pravděpodobně v době kolonizační, ve 13. nebo spíše až ve 14. století. Patřila k obci Veselice, kde je roku 1362 zmínka, že Jan Dětenický z Veselice, vystavěl tvrz Veselickou. Pojd'te se spolu s námi vydat na archeologickou vycházku do bývalé vesničky **Kříženec**, která se uskuteční v sobotu dne

9. dubna 2011 od 13.30 hod.

Uvidíte a uslyšíte mnoho zajímavého, nejen o tomto kříži

Sraz je u hájenky v lese Křížánek, kterou najdete buď ze silnice od Zelenecké Lhoty odbočením vpravo, nebo ze silnice od Milkovic odbočením vlevo. Jde o prudké odbočení do lesa, po 200 m jste u hájenky, kde bude možno zaparkovat auta. Odtud půjdeme do bývalé vesničky Kříženec (Křížánky), asi tak 2 km pěšky tam a zpět k hájence, či pěšky nebo na kolech až do Bačalek (asi 3 km), zde posedíme u čerstvých klobás z udírny, nebo jen tak u čaje, kávy či pívka v naší Pivnici U Bači, společně s nepřekonatelnou průvodkyní – archeoložkou paní PhDr. Evou Ulrychovou z Regionálního muzea v Jičíně, která archeologickou vycházku organizuje.

Bližší informace můžeme podat na tel. 602 276 027 (paní Varhanová).

A kdo si netroufá dojet k hájence pěšky, může přijít do 13,00 hodin před náš úřad v Bačalkách, odkud budeme organizovat společný odvoz auty za mírný poplatek až k hájence.

Průzkumná výprava do Křížánku.

Jak kouzelně dokáže uzrát situace, pokud přestanu křečovitě plánovat! Chovala jsem něžně v hlavě pár nápadů a s důvěrou je odevzdala proudu života, ať uzrají, a pak „spatří světlo světa“ v plné kráse. Povedlo se, děkuji!

V touze pomoci s organizací vycházky do Křížánku, lesa, či Křížánků, oblasti přírodní památky Křížánky, a zjistit, jak časově a kilometrově bude tato akce náročná, chtěla jsem si plánovanou trasu projít. Není náročná i dětem by provětrání prospělo, a s mužem se nám také dlouho společná procházka nepoštěstila. Mé idylické snění přerušila bolest v krku i celého těla, pod nátlakem stoupající teploty jsem zamarčená zalezla do peřin. Dcerka se těšila o následujícím víkendu na bratrance a sestřenici, ti však měli být na horách a sama také zalehla s bolavým krkem. Přestala jsem se mračit a s pokorou přijala, co život přinesl.

V pátek mé tělo začalo již „normálně fungovat“, večer se ozval bratr s dětmi, že je změna a jestli mohou přijet. A když sluníčko v sobotu vykouklo, chytli jsme příležitost „za pačesy“ a hned všichni po obědě vyrazili na průzkumný pochod směr Křížánek.

Dříve narozené zcela potěší „poklady“ přírody a čerstvý vzdoušek. Parta čtyř 10 až 13letých dětí připravující se na pochod sice ráda pobývá venku, ale výprava „za pokladem“ se schováváním psaníček a odměn je přeci jen zajímavější, zvláště když velitel výpravy naplánoval 20 kilometrový pochod. Při pohledu na plánec mi bylo jasné, že okruh se dá zkrátit, a tak, abych nerozložila morálku mužstva hned v počátcích, jsem umlčela své vnitřní protesty, že je to napoprvé v chladnějším větrném počasí „velká kilometrová pecka“. Postrkována velitelem výpravy a polovinou skupiny „A“ v jedné osobě, jsem spěšně pobalila potřebný „pokladový“ materiál. Napruženou nedočkavou skupinu „B“, pověřila prvním zodpovědným úkolem, pověšením vypraného prádla, coby pojistkou, aby nám už za humny nefuněli na záda. Za táhlého mručení se úkolu ujali a my s mužem pelášili směr Lično, cestou za Slukovými dále na Záhuby. Tento úsek díky počasí v sobotu 6. 2. připomínal křest větrnou bažinou. Prošli jsme Záhuby směrem k Zelenecké Lhotě a u hřbitova odbočili po žluté turistické značce k hájovně. Odtud pak vede již pohodlná mírně stoupající cesta lesem. K cíli plánované vycházky, místa bývalé vsi Kříženec, je to od hájovny 1km. Bylo poměrně chladno, přesto jsme v těchto místech našli prosluněnou paseku a obě skupiny již společně odhalili svůj řízkový poklad. Ač jsme se tiše zastavili u kříže s myšlenkou, ať zde vládne klid a harmonie, odchod z tohoto tajemného místa provázelo „šiškové krupobití“. Zřejmě bude potřeba příště zdejší duchům obětovat část „řízkové výbavy“, možná jsou to dobří strážci našeho zdraví. Pozdravili jsme „hraběčninu studánku“ a pokračovali po žluté značce cestou do hloubi lesa západním směrem k Veselici. Velení výpravy usoudilo, že krásný zážitek si nebudeme kalit bolavými chodidly a po chvíli odbočili lesní cestou východním směrem. Podařilo se nám „přebahnit“ z lesa na horní kraj Bačalek.

V posledních ostrůvcích přemrzlého sněhu jsme se pokoušeli zkulturnit naši obuv a řapali po silnici Bačalkami, krásně uondáni k výchozímu bodu výpravy.

Od rozhraní obcí Bačalek a Lična u bývalého obecního úřadu k hájovně je to 3,3km (1hod), ke kříži bývalé vsi Kříženec 4,4km (1,5hod), na horní konec Bačalek 8,6km (2,5hod), k výchozímu bodu rozhraní obcí 10,6km (3hod). Uváděné časy odpovídají „vyhlídkové chůzi“.

Kromě poměrně pevné cesty od hájovny k bývalé vsi Kříženec, budou v dubnu cesty nejspíš též promáčené a tak doporučuji příslušnou výbavu.

Pokud otevřete výtisk Pramínku č.4, najdete tam v rubrice „okénko do minulosti“ text, který je uveden na kříži v místě bývalé vsi a vypráví o tomto místě.

J. Rukavičková

PRANOSTIKY

Únor

22. únor - Petra nastolení v Antiochii

O svatém Petru na stolení je-li mráz, po 40 dní mu konec není.

24. únor –sv. Matěj

Svatý Matěj ledy láme, nemá-li jich, nadělá je.

Je-li na Matěje mráz, tož je jich 40, není-li, bude bezpočtu.

Masopustní pranostiky

Masopust se slaví ve dny předcházející Popeleční středě (v roce 2001 připadá na 9.3.).

Masopust na slunci – pomlázka u kamen.

Fouká-li na popeleční středě silný severní vítr, je to dobré znamení, bude úrodný rok.

Březen

7. březen – sv. Tomáš Akvinský, filosof, patron vysokých škol

Zima, kterou Tomáš nese, dlouho ještě námi třese.

12. březen – Řehoř Veliký, papež, patron hudebníků a zpěváků

Na svatého Řehoře líný sedlák, který neoře.

19. březen – sv. Josef, patron tesařů, dřevorubců, kolářů, truhlářů a celníků

Pěkný den na svatého Josefa zvěstuje dobrý rok.

Je-li na svatého Josefa vítr, potrvá čtvrt roku.

BOŽÍ DÁREK

Tak se dříve říkávalo doma upečenému chlebu. Byl to hotový proces a umění každé vesnické hospodyňky. Napeklo se na delší dobu, třeba i více dnů, pro celou někdy i četnou rodinu a někde i chasu. Pomalu v každé chalupě bývala postavená pec, zabudována do světnice a topeniště bylo s plechovými dvířky v rozsáhlé síni. Topilo se v ní kratšími poleny a u dvířek s prohlubní pro nohy, aby se mohlo pohodlně u ní sedět a mít přehled po celé peci. Na peci spávaly i děti nebo se výměnkám na jejich schůdkách ohřívali. Chleba se zadělával ve velké dřevěné díži na spodním konci rozšířeně. Byla okována několika obručemi, které vyráběl mistr bednář a o němž se zpívala tato písnička:

A já pořád kdo to tluče

A on bednář na obruče.

A já pořád kdo to je,

Že nám nedá pokoje.

V díži se vždy nechával zaschnout kousek těsta na kvásek pro příští pečení. Nasypala se do ní prosátá žitná mouka, přilila vlažná voda, dala sůl a kmín i několik lžiček octa. Hospodyně si k tomu účelu oblékly čistou zástěru. Na hlavu uvázaly šátek na horačku (to proto, aby do těsta nespadl vlas) a s velkým dřevěným kopístem obcházely kolem díže a namáhavě umíchaly těsto. Byla to zdouhávající práce. Mezi tím se roztápěla pec, u níž u dvířek byla připravena hromada naštipaných třísek zvaných přívěc, kterých se používalo při osvětlování pece. Z těsta se pak dělaly velké bochníky, které kynuly na slaměných ošatkách. Po vykynutí se pak chleby sázely do pece. Předem se však dlouhým hrablem shrnul v peci k jedné straně žhavý popel. Při pečení se bochníky potírali vodou. Na zkoušku zdali je pec dostatečně vytopená se předem přihodilo několik z těsta malých plátek zvaných podplamenice, na kterých si ještě teplých každý rád pochutnával. Do pece se vešlo asi 6 bochníků. Když po delší době byl tvrdší, tak se zvlhčoval zabalením do velkých utěrek navlhčených v octové vodě, aby zvláčněl. Domácí chléb byl velice chutný proti dnešnímu, který se peče ve velkých pekárnách, přibarvený karamellem nebo meltou. Časem se pomalu od domácího pečení upouštělo a konzumuje se nyní chléb různých kvalit. Pece se zbouraly, tím se uvolnilo více místa v domácnostech, ubylo práce a těžko bychom je již někde hledali. Také se pak vyráběly pece pojízdné. Na venkově se takto v pecích pekly i koláče na poutě a posvícení, na vánoce pak i netynky a vánočky. Jejich chutě a vůni žádná novodobá pekárna nebo trouba nenahradí. Když se chleba načínal, dělaly se na jeho spodní kůrce nožem tři křížky, na znamení že je to dar od Boha a je co jíst. Tehdy chutnal i suchý. V uplynulé dávno době výtečně ho pékávala maminka pana Limra. Často když ho pekla, jsme od ní do zlatova upečený pecen kupovali. Posílala nám ho po některém ze svých dětí. Byl zavázaný na uzel v čistounkém pestrém šátku. Celá naše rodina se na něj vždy nedočkavě těšila. Vzpomínáte si pane Limr? Je to již řádka let.

J. Hazdrová

CHLEBOVÉ „MINIBYLINKY“

I dnes lze zakoupit žitný chléb, jak ho dělávali naši předkové, sice na málo místech, ale žije. Uvádím zde vyjádření jednoho z výrobců, firmy ASON, co je vedlo k návratu ke starým pekařským receptům.

Motivem ke vzniku žitného pečiva ASON byla absence těchto potravin na trhu a s tím související nadměrná spotřeba pšeničných potravin s vysokým obsahem pšeničného lepku gliadinu, anorganických látek, chemikálií, cukru, tuku, vajec a dalších přísad. Velká a dlouhodobá spotřeba takových pšeničných výrobků vede ke vzniku zácpy, nadváhy, zahlenění, zánětů, narušování výměny látkové, kvality a funkce krve a dalších rizikových faktorů, které se podílejí na vzniku civilizačních nemocí. Chléb, dalaň a chrupky ASON jsou vyrobeny pouze ze žita a velmi měkké vody s přidáním kmínu a mořské soli. Pečivo firmy ASON splňuje přísná kritéria pro biopotravinu. Organická (bio) kvalita je potvrzena certifikáty. Při zpracování jsou použity přírodní procesy kvašení a kysání, při kterých vznikají cenné biologicky hodnotné látky, pečivo není poškozeno vysokými teplotami při pečení ani konzervačními a jinými chemickými látkami.

J. Rukavičková, zdroj: www.asonorganic.com

AKTUALITY

Bačalkám se nevyhnuli lapkové

Je to sotva tři neděle, co přišel na obec dopis z kopidlenské služebny Policie České republiky o tom, že v r. 2010 nedošlo v našem katastru k žádnému přestupku proti veřejnému pořádku a že Bačalky patří k neklidnějším oblastem kopidlenského revíru.

V přesně nezjištěné době od soboty 29. ledna do čtvrtka 3. února se však vplížili do naší obce cestou označovanou jako Paušovka neznámí pachatelé a „zařadili si“ hned ve třech rekreačních chalupách. Naštěstí nenavštívili přímo obytné budovy, spokojili se s garážemi, kůlnami, špejcharem a chlévem. Skrz prostříhaný plot se dostali na pozemek, urazili visací zámky, nebo prostě vypáchili dveře a začali „úřadovat“. Jeden chalupář postrádá ruční nářadí a elektrický motor za 24.000,- Kč, další náhradní díly k žacímu stroji a dvoukolovou káru za 11.000,- korun. Nejvíce si lapkové pomohli ve třetím stavení, kde se musí majitel rozloučit s traktůrkem Toro, rotační sekačkou, motorovou pilou a motorovou kosou, celkem za 154.000,- korun. Vzhledem k rozsahu škody byl celý případ předán k vyšetření jičínské kriminálce.

Co k tomu dodat? Rekreační chalupy se v zimním období stávají, navíc – jsou-li ve velké vzdálenosti od trvale obývaných domů – nejčastěji terčem zlodějů. Bránit se je velmi těžké. Proti finanční újmě se lze bránit jen kvalitní pojistkou. Proti bezmocnosti, hořkosti a nejistotě, že se nám někdo cizí producíruje po baráku a nestydatě si přisvojí to, na co jsme mnohdy léta šetřili, proti tomu se pojistit nelze. Proto, prosím, nebuďme lhostejní a nepovažujme za zvědavost či drzost zeptat se „cizinců“ potulujících se čas od času po naší obci, koho hledají a kam jdou. Pro ty nepoctivé je to už první signál, že jsme ostražiti a že bezpečnost našeho souseda je pro nás stejně tak důležitá, jako naše vlastní.

Podle zprávy PČR Kopidlno připravila P. Kaprasová

HONZÍKU, DĚKUJEME

Bylo úterý 18. 1. 2011, Libáň a její okolí zasáhla smutná zpráva, která se šířila jako lavina: „zemřel Honza Řezníček“. Myslím, že se našlo jen velmi málo lidí, kteří se na chvíli nezastavili a nezavzpomínali na Honzu. Na jeho dlouholeté působení v loutkovém divadle MARTÍNEK a v neposlední řadě i na příjemné posezení u pívka v jeho hospůdce.

Ne jinak tomu bylo i u mne. Moje vzpomínky jsou už od útlého dětství, kdy jsem s babičkou chodila na představení loutkového divadélka. Pan Řezníček, vždy seděl u vstupu, v kamnech to praskalo a děti štěbetaly, potom nás přivítal, setmělo se a už to začalo. O přestávce jsme nakukovali pod oponu ve snaze uvidět něco, nebo někoho kdo přinutí kašpárka mluvit a hýbat se. Bylo to kouzelné! V pozdějším věku jsem měla možnost se dostat i do zákulisí a spolupracovat s těmi fajn lidičkami. Bylo to jen krátce, ale stálo to za to! O to krásnější, ale bylo, když jsem se asi po čtrnácti letech opět dostala na představení loutkového divadélka, teď už se svoji dcerou a zjistila jsem, že princezna mluví mým hlasem. Musela jsem se tiše usmívat. Doufám, že v době DVD, počítačů a 3D filmů se chlapcům z loutkového divadélka Martínek podaří pokračovat v tom, co Honza Řezníček vybudoval. Chtěla bych jim touto cestou popřát hodně štěstí v rozdávání radosti, nejen dětem, ale nám všem. Honzíku, děkujeme.

Renata Preisová

Zdroj fotografií: MF DNES 23. října 2010 <http://hradec.idnes.cz/ukoruny-stary-hostinec-libanskych-loutkaru-a-vecneho-mikulase-pwm->; www.amaterskedivadlo.cz, Foto Ivo Mičkal, 2008

Vyprávění pana Řezníčka o jeho „loutkářském“ světě, libáňském hostinci U Koruny a dalších střípcích jeho života, můžete shlédnout na DVD disku, který vydali jeho přátelé, ráda Vám ho zapůjčím.

J. Rukavičková

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V měsíci únoru slaví svá životní jubilea tito naši spoluobčané.

Kubík František	90 let
Zmátlík Josef	90 let
Blecha Josef	76 let
Zavřelová Marcela	40 let
Hokuf František	25 let
Šturm Ondřej	20 let

Všem jubilantům upřímně blahopřejeme.

Dne 3. 2. 2011 se narodila nová občanka Bačalek Vaneška Schreyerová. Rodičům Kateřině Hokufové a Jiřímu Schreyerovi blahopřejeme.

POZVÁNKA

Milé Dámy a Ženy,
zvu Vás v **neděli 6. 3. od 15.30hod. do sálu bačalské pivnice U Bači** na **Mezibačalskoličenský Den Žen** neboli na další setkání, **Milý Den Ženskosti**, kdy můžeme společně „prodrbat, prochechtat i proplakat (jen maličko)“ to, co vnímá naše citlivá ženská duše a není v nejbližším rodinném kruhu pochopeno. Tímto nepodceňuji ani neodsužuji muže, naopak, a určitě mi dají za pravdu, že lépe se nám partnersky žije, když si své holčičiny vyřešíme v příslušné nás chápající partě, než se natlakované emocemi jak papíňák křečovitě držet doma. Všichni máme „své“ dny, a když umíme včas a ve správné míře „vypustit páru“ (každodenní návštěva pivnice to zřejmě nebude), jak je nám pak milý rodinný krb a náruč partnera.

Tak tentokrát na téma „Ženy v pokušení“. Jako první pokušení domluvím v pivnici ke kafičku poctivou šlehačku, Vás prosím přinést chuťová pokušeníčka, která nám k tomu budou ladit. Většinu z nás, ať ženu či muže, pokouší a potěší překvapení a dárečky. Za Pramínek připravujeme promítací dáreček a věřím, že s ním přijde i nehmatatelný, ale zdravý prospěšný, dáreček v podobě smíchu. A dalším pokušením a překvapením se meze nekladou...

Přeji Vám krásné předjaří a za všechny, kteří toto setkání připravují, Vás ještě jednou srdečně zvu.

J. Rukavičková

KAM ZA KULTUROU

Bačalky

Dne **26. 2.** jste srdečně zváni do pivnice U Bači na zábavu se živou hudbou v tradiční sestavě. *Manželé Královi*

Libáň

Představení loutkového divadla "Martínek" - leden a únor každá sobota od 15hod Loutková scéna KD Libáň; 19. 02. 2011 (sobota) od 20hod. Hasičský ples Dům kultury Libáň; 20. 02. 2011 (neděle) od 14hod. Dětský karneval Dům kultury Libáň - dětská diskotéka v maskách; 12. 03. 2011 (sobota) od 20hod. Sportovní ples Dům kultury Libáň.

Zelenecká Lhota

Tradiční 81. **HASIČSKÝ PLES** se koná v hospodě U Havlů v Zelenecké Lhotě v sobotu 19. února 2011 od 20 hodin. K tanci a poslechu hraje LK2 - Stanislav Lhota, vstupné 70 Kč. Bohatá tombola.

Pozvánka Jičínské besedy

Jičínská beseda vás zve na přednášku "O truhličkách mladoboleslavských aneb studium bratrských mládenců na počátku 17. století". S unikátním nálezem archiválií v areálu kláštera Na Karmeli v centru Mladé Boleslavi vás seznámí PhDr. Markéta Růčková. Přednáška bude v sobotu **12. března 2011** v 10 hodin tentokrát trochu netradičně na Novém Městě, v prostorách Státního okresního archivu v Jičíně, Raisova 533.

Pozvánka na výstavu v Jičíně

Reg. muzeum a galerie vás srdečně zve na výstavu "Smím prosit?". Ve výstavní chodbě muzea uvidíte společenské oděvy, módní doplňky, taneční pořádky a vše potřebné pro bály a taneční večírky v 19. a do poloviny 20. století. Výstava potrvá do **13. března**.

V únoru je otevřena 10-16hod., v březnu tradičně 9-17hod., vždy denně mimo pondělí.

Dolní Bousov

V nově rekonstruovaných prostorách poblíž kostela sv. Kateřiny se nyní nachází městská knihovna, turistické informační centrum a galerie.

Dolní Bousov, Kostelní 141, telefon: 322312001, www.infocentrum.dolnibousov.cz, otevírací doba: Po 8:00 - 15:30, Út - Čt 8:00 - 18:00, Pá 8:00 - 17:00.

Hlavlomy a hry z IQparku

Tato výstava není na koukání, ale je na hraní!

Výstava bude v Galerii Na faře přístupná každý všední den od 3. ledna do 28. února 2011.

Exponáty této výstavy jsou zapůjčeny z libereckého IQ Parku. Je určena pro návštěvníky všech věkových kategorií, kteří si rádi hrají a zároveň jsou zvědaví.

Pokračování z titulní strany...

Tato Kohoutova kapela ze srdce přispívala svou hrou k veselí v době masopustu, na bálech hasičů, místních ochotníků a baráčníků. Jednak v hospodě u Reslů, v hospodě Na Vinohradu na Ličně u Hakenů a v okolních vesnicích. Mimo bálové období si občané Bačalek a Lična zvali muzikanty již zmíněné dechovky k obveselování na pouťových a posvícenských veselících. Kapela také nezapomínala zahrát zesnulému spoluobčanovi na jeho poslední cestě, které se také v hojném počtu účastnili i členové místního Sboru dobrovolných hasičů.

Po druhé světové válce zajížděla Kohoutova kapela zahrát především na bály, svým bývalým spoluobčanům do Žibřidic, kam se v rámci osidlování pohraničí přestěhovala část bývalých Bačaláků. Účinkování kapely v Žibřidicích byla realizována na výslovná přání bývalých obyvatel naší vesnice a snahy muzikantů setkat se s dobrými přáteli. Tato setkání kapely a bývalých Bačaláků stále v té době udržovala kontakt k rodné vesnici, aby pouto k rodišti nebylo ze dne na den přerušeno.

Činnost této Bačalské kapely byla ukončena v polovině padesátých let minulého století a zanechala v mysli pamětníků nezapomenutelné zážitky a vzpomínky.

František Vojtíšek, rodák z Bačalek

Text je v původním autorském znění bez jazykové korekce podle nových pravidel pravopisu.

Zleva: Šolc Antonín, Drbohlav Alois, Vojtíšek František, Nešněra František, Resl František, Plíšek Břetislav, Haken František. První pohřeb na novém hřbitově, paní Anny Košťálové.

Zleva: kapelník František Kohout, Vojtíšek Antonín, Josef Matějů, Klíma ze Záhub.

Toto číslo vychází 18. 2. 2011. Příští vydání Pramínku plánujeme na 18. 3. 2011.

Tento výtisk připravili: Jaroslava Kabrnová – vedoucí skupiny, Varhanová Alena, Kaprasová Pavlína, Rukavičková Jitka, Zeler Slavomír, Jindřich Varhan. Dopisovatelé jsou uvedeni pod příspěvky. Za obsahovou stránku příspěvků ručí autor. Texty procházejí jazykovou korekturou, není-li u příspěvku uvedeno jinak. Výtisk je zdarma.

Grafická úprava: Pramínek. Tisk: p. Čermák.

Roznášku zajišťují: J. Kabrnová a J. Rukavičková. **S náměty a připomínkami** se obračejte na kohokoliv z naší skupiny nebo pošlete na email praminek.bacalky@seznam.cz, či vložte do schránky Pramínku u obecního úřadu. **Na tisk Pramínku přispěli:** S. Hodbod' 100Kč, p. Podhajský 100Kč, p. Škodová 100Kč, K.K. 100Kč, Zelerovi 200Kč, Blažena Šoltysová 100Kč, Jiří Šoltys 200Kč, Dvořákovi č.93 100Kč, anonymní dárce 200Kč. **Děkujeme.**

Vítáme vaše příspěvky, náměty a připomínky, aby Pramínek byl přínosem pro nás pro všechny.